

STATSMINISTERENS KONTOR

Informasjonssekretær Øivind Østang - Tlf.: (02) 11 90 18/11 90 11, privat (02) 22 28 01

SPERREFRIST 25.10.86 kl. 17.00

DATO 25.10.86

- PRESSEUTDRAG

- Statsminister Gro Harlem Brundtlands foredrag om den politiske situasjon, AUF-arrangement på Sjaastad samfunnshus i Lier.

1

De siste par ukene har vi vært vitne til dramatiske begivenheter i den livsviktige dialogen mellom øst og vest. En hel verden fulgte USA og Sovjetunionens ledere fra time til time på et historisk møte i Reykjavik. Etterhvert som medienes rapporter varslet om sensasjonell framgang mot felles forståelse av grunnlaget for drastiske nedskjæringer i de kjernefysiske våpenarsenalene, økte håpet og forventningene om en lykkelig utgang.

Da det ble brudd, samtidig som innholdet i nesten-enigheten ble kjent, bredte det seg sorg og skuffelse. Vi så alvoret tegnet i ansiktene, fra begge sider, på våre TV-skjermer.

Jeg tror det er to ting som det er viktig å ha for øye, når vi nå retter blikket fremover og leter etter muligheter for å snu nederlag til seier:

1 - De to lederne har skapt stor framgang. De har satset mye, også personlig, og har bidratt til å skape de største mulighetene for nedrustning på over 40 år. Dette må vi nå gjøre alt vi kan for å underbygge og føre videre.

- Der avstanden består, og der det nå må arbeides videre, gjelder grunnlaget for enighet om viktige begrensninger når det gjelder utforskning av rom- og forsvarssystemer. Også her var de to på talefot. Det må de bli igjen. Her må alle krefter settes inn for å finne løsninger som begge sider kan godta.

Norges arbeid i ukene og månedene som ligger bak oss har blitt vært en innsats for å oppnå forandringer og forbedringer av det forsvarsminister-kommunikatet fra mai, som Norge ikke kunne støtte, men måtte reservere seg mot.

Vi kunne ikke gi vår støtte til de amerikanske holdningene, som den gang utelukket at det kunne inngå i forhandlingene mellom øst og vest.

Vi måtte ta fotnoter i mai.

Nå i oktober, etter møtet i Reykjavik, er vi ekstra glad for at det nyttet å nå fram politisk, i et aktivt arbeid innenfor NATO. Hva var det vi oppnådde?

1 - For det første legger nå teksten klart opp til slike perspektiver for vidtgående nedrustning, at disse omfatter også forsvars- og romvåpnene. Eller sagt på en annen måte: Kommunikatet bekrefter at SDI nå er blitt forhandlingsgjenstand.

1 - For det andre har vi avvist å gi støtte til selve SDI-programmet, og understreket at Norge er imot enhver utvikling, utprøving og utplassering av rom- og forsvarsvåpen. I Arbeiderpartiets program er dette uttrykt slik: "Gå imot alle tiltak som kan føre til opprusting i verdensrommet".

- For det tredje er det blitt understreket at støtten til undersøkelser og utforskning klart må begrenses av det som er tillatt innenfor den viktige ABM-avtalen.

Derfor vil Arbeiderpartiet også i dag slutte opp om den holdning vi ga uttrykk for våren 1985:

"Norge må i alle internasjonale organer gå imot forskningsprogrammer og utviklingsplaner som tar sikte på våpensystemer til bruk i verdensrommet".

Og, som vi også uttrykte det: "Begge parter må vise gjensidig tilbakeholdenhet i sin forskning slik at de avstår fra slik målrettet virksomhet og eksperimenter som kan virke til å underminere ABM-avtalen".

Kampen for avspenning og nedrustning går nå inn i en meget viktig fase. Det er stor betydning at Norge kan medvirke i et samarbeide innen NATO, også sammen med våre europeiske allierte, for at våre perspektiver på nedrustning og fred kan bli best mulig ivaretatt. Den debatten vi har ført i de senere år har gitt oss en samlende og fremsynt plattform i avspennings- og nedrustningspolitikken.